No. 2078 Zaterdag 3 November 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een eisch van [illegible]

De Belg Lemmens schreef onlangs: „Dat de nieuwe vervoermiddelen een ware omwenteling in de zeden, in het verkeer en in de veiligheid der wegen gebracht hebben, hoeft wel geen betoog. Nochtans schijnt het ons nuttig, eens verder op dit laatste punt in te gaan. Door de beschouwingen, die volgen, zal 't zonneklaar uitschijnen, dat onze anti-alcohol beweging geen puur dilettantisme is, noch ook een louter-zedelijke hervorming, maar ook een noodzakelijk vereischte voor onze moderne samenleving.

De Vereenigde Staten van Amerika tellen op het oogenblik 10 millioen auto's. Al de andere landen samen, hebben er slechts 2 millioen, doch hun getal stijgt hard en gedurig. CHERRINGTON, de zoo bevoegde secretaris van den *Wereldbond tegen Alcoholisme*, verklaarde op het jongste congres van Toronto, dat het een onmogelijk iets zou zijn, zich ook een alcoholdrinkend Amerika voor te stellen met zoo'n getal auto's op alle wegen en straten. De drooglegging kwam dus ginds ten gepaste tijde.

Ofschoon in onze Europeesche landen het gevaar nog niet groot is, moet toch ieder inzien, dat reeds nu het gevaar, door het alcoholverbruik op groote schaal vermeerderd wordt voor den reiziger te voet, te paard, of hoe dan ook!

André Lichtenberger, de bekende Parijsche [illegible] dan ook zeer te recht het volgende in de *Victoire* van 9 Jan. l.l.: „In zaken van vervoer, zooals in veel andere zaken, heeft de moderne vooruitgang de verantwoordelijkheid vermeerderd.

„Eertijds kon 't weinig schelen of de voerman ook al een pint gedronken had; en viel er een ongeluk voor, 't was gewoonlijk niet erg.

„Doch zet mij nu eens een dronken man aan 't stuur van een taxi of autobus en gij zult er nieuws van hooren!

„Daarom is 't hoog tijd, dat de dronkenschap niet langer meer beschouwd wordt als een excuus voor allerhande misdaden.

„Te midden van onze ingewikkelde [illegible] kan de minste onoplettendheid de grootste catastrofe veroorzaken.

„Daaruit volgt dat de mensch, die nu zoo'n kolossale krachten te bestieren krijgt, zijn geest op 't zorgvuldigste zou moeten bewaken.

„Op Paaschmaandag reed een camionnet te Luneville 4 kleinen omver, een werd dood opgeraapt, de 3 anderen waren zwaar gekwetst. De wattman bekende — om zich te verontschuldigen! — dat hij dronken was, en dat hij op de groep kinderen inbotste, omdat hij zijn tegenwoordigheid van geest niet meer bezat."

Afgaande op dit treurig voorval schrijft Maurice Prax in *Le Petit Parisien*:

„Nu tracht een vindingrijk burger ons om den tuin te leiden met de misdaden der dronkaards te willen goedpraten. Wij zijn al dom genoeg geweest om alzoo een massa moordenaars schoon te wasschen; maar wij voelen geen neiging om hetzelfde spelletje opnieuw te beginnen met de automobilisten. Wij moeten dadelijk en vlakaf het excuus van de dronkenschap verwerpen: zij moeten weten dat dit middeltje niet meer helpt.

„De dronkenschap moet voor hen een *verzwarende*, en niet meer een *verzachtende* omstandigheid zijn. Een dronken autovoerder is tweemaal schuldig: hij is schuldig voor 't feit alleen, dat hij, beschonken zijnde, het stuur van een auto durft in handen nemen."

Maar het geldt hier niet alleen de wattmannen; het geldt hier al die dui[illegible] staan in onze hoogovens, fabrieken, kolenmijnen enz. en die, door een oogenblik van onoplettendheid of dwaling honderden medemenschen het leven kunnen benemen.

Een der grootste industrieelen van Epinal, de heer Pateau, heeft niet geaarzeld dit punt vast te stellen op de laatste algemeene vergadering van 't Blauwe Kruis te Parijs.

„Ik wil niets zeggen — zoo zegt de heer Pateau, — van de schuldigen noch van de slachtoffers van het drankeuvel; maar ik stel vast, dat de geheelonthouding van hem, die zulke krachten moeten besturen, waar het gaat om honderden menschenlevens, een absoluut vereischte is. Het is niet alleen een prachtig zedelijk ideaal, maar ook een akte van wijsheid en voorzorg".

Hij stelde aan de vergadering den volgenden wensch voor, dien wij aan de welwillende aandacht ook van onze Belgische industrieelen dringend durven aanbevelen.

„Ik vraag, dat de onthouding aangemoedigd worde door al de Fransche industrieelen. Het is toch zeker buiten twijfel, dat de onthouder een beter werkman is, minder blootgesteld dan de drinker, zelfs als deze matig is, aan de ongevallen, aan de ontevredenheid, aan slaapzucht, aan onoplettendheid.

Alleen de geheelonthouder is bekwaam voor de posten, waar gedurige tegenwoordigheid van geest noodzakelijk is, zooals de vrachtvoerders, de bestuurders van stoom- en electrische toestellen, wisseldraaiers enz.

Wij, Franschen, lachen nog al eens gaarne met de Amerikaansche drooglegging, omdat zij niet strookt met onze liefde voor de vrijheid, doch nog meer, omdat zij tegen onze stoffelijke belangen in zou druischen. Nochtans, aarzel ik niet te verklaren, dat een werkgever, al is hij dan nog zoo hevig tegenstander der drooglegging, een werkman hoog moet eeren, die uit eigen overtuiging zich een offer oplegt, waardoor hij sterker staat tegen de bekoring en dat hem en zijn werkgever slechts ten goede kan komen.

[illegible] groote som gelds naar de Nat. Temp. Society van Schotland zond, deed hij er een eigenhandig briefje bij, waarop te lezen stond: „De beste redevoering, die ik ooit hield voor de matigheid, is wel het aanbod van 10 % salarisverhooging van al mijn werklieden, die mij 't bewijs konden leveren, dat zij zich een jaar lang van alcohol onthielden."

Zeide ik dan niet met recht, dat onze beweging niet alleen een heerlijk zedelijk ideaal is, maar met den dag meer en meer een vereischte wordt voor onze moderne samenleving?

Wat anderen getuigen.

Terug naar den godsdienst.

„Democracy" — aldus formuleert ex-president Woodrow Wilson in *„Atlantic Monthly"*, in een studie over het pad, dat van de revolutie afvoert" — Democracy heeft de wereld nog niet gevrijwaard tegen irrationeele revolutie. Dat is de taak, die onze maatschappij thans op zich te nemen heeft. En deze taak kan slechts vervuld worden door geestelijke verlossing. Beschaving kan gered worden eerst nadat men doordrongen is met het „bloed van Christus".

Er zijn ook nog anderen, die hun meening over dit vraagstuk uitspreken. De heer Hill, Secretaris-Generaal vande afdeeling Onderwijs in de Presbyteriaansche kerk van Amerika heeft te Brooklyn een rede gehouden over godsdienst en opvoeding en er o. m. gezegd:

„De wereldgeschiedenis is tot heden toe een wedijver geweest tusschen catastrofe en opvoeding. Ik zie geen andere hoop meer voor onze moderne beschaving dan in de wederoplevlng van den godsdienst in de opvoeding. Zelfs zakenmenschen zeggen, dat het eerstnoodige thans niet is nieuwe fabrieken, nieuwe legers en schepen, nieuwe spoorwegen, maar enkel en alleen 'n meer christelijke opvoeding. Zij was nooit zoo noodig als nu. De wetenschap is weliswaar in de 19e een gemeengoed geworden, maar daar zij godsdienstloos was, is zij een onverantwoordelijke macht geworden. Slechts de hereeniging van godsdienst en wetenschap kan ons redden."

Deze woorden bevatten een schrik-

Vulkanen en Aardbevingen.

II.

Welke is nu de oorzaak der vulkanische verschijnselen in het algemeen en van de uitbarstingen in het bijzonder?

Volgens Mallet is de oorzaak te zoeken in de inkrimping van de aardkorst, als gevolg van de voortdurende afkoeling der aarde. Door de tengevolge van deze inkrimping ontstane plooiingen en verheffingen der aardlagen, zouden er spanningen in deze lagen (gesteenten) ontstaan, waarmede volgens Mallet zooveel warmteontwikkeling gepaard gaat, dat de gesteenten tot smelten worden gebracht en tengevolge van de contractie als gloeiende, vloeibare lava op bepaalde plaatsen, waar de weerstand het kleinst is, door de aardkorst heen zich een weg naar buiten banen.

Algemeen stelt men onze oorspronkelijke aarde voor als een gloeiende gasbol, waarvan de kern langzamerhand in vloeibaren toestand is overgegaan en daarna tot een vaste massa is samengedrukt; in deze kern moet een temperatuur van meer dan 3000 graden Celsius heerschen. De meeste vulkanologen uit den nieuwen tijd nemen nu aan, dat zich om de kern, waarvan de straal ongeveer ⅘ gedeelte van de straal der geheele aarde zou bedragen, in den oertijd een uit vloeibare stoffen bestaande zone het z. g. magma heeft gevormd, waarvan vermoed wordt, dat het zich tot circa 100 K. M. onder het aardoppervlak uitstrekt en even zooveel kilometers dik is.

Deze min of meer plastische zone wordt gedacht als een groote, algemeene haard van gesmolten stoffen en uit meerdere kleinere, dicht onder de aardkorst zich bevindende haarden, welke met evenbedoeld algemeen reservoir in verbinding staan. Genoemd magma zou dan op zijn beurt zijn omsloten door de vaste aardkorst. Ofschoon de grens tusschen de aardkorst en het magma niet scherp te trekken is, wordt vrij algemeen aangenomen, dat de dikte van de aardkorst pl. m. 100 K. M. bedraagt. Door voortdurende afgifte van warmte aan de koude wereldruimte wordt deze korst steeds dikker.

Tengevolge van de voortdurende afkoeling onzer aarde nu, heeft er een contractie van de aardkorst plaats. Door deze contractie ontstaat druk, welke, gevoegd bij de spanningen welke reeds in het magma heerschen, oorzaak is, dat de vaste heetvloeiende stoffen, en de dampen en de gassen, die door deze stoffen zijn geabsorbeerd, tot in de aardkorst doordringen of door deze heengeperst worden.

Volgens sommigen ontstaat door de absorptie van groote hoeveelheden oververhitten waterdamp, waarmede de gesmolten massa's in aanraking komen, een volumenvermeerdering, welke tengevolge zou hebben, dat de ontwijkende gassen en dampen de gesmolten lava meesleuren.

Hoe het zij, bij het opstijgen uit het magma volgen deze stoffen bij voorkeur de spleten en scheuren en barsten, die in de aardkorst aanwezig zijn.

Het materiaal, dat bij een eruptie kan worden uitgestooten, bestaat, zooals uit het voorafgaande is gebleken, uit gesmolten lava, vaste stoffen en uit gassen en dampen. De gesmolten lava vloeit in den regel als een dikke stroopachtige massa uit den krater of uit spleten in den vulkaan, over den rand heen en vormt bij langzame afvloeiing over vlakhellende terreinen een lavaveld, bij sterke uitstrooming, over steile hellingen, stroomen.

De snelheid, waarmede een lavastroom zich over het bergland beweegt, is afhankelijk van de helling van den berg en van de mindere of meerdere mate van vloeibaarheid van de lava. Snelheden van 20 à 30 Kilometer per uur behooren niet tot de uitzonderingen.

Wat de temperatuur van de lavastroomen betreft, sommige stroomen bezitten zulk een hooge temperatuur, dat hare stralende warmte alleen reeds voldoende is om metalen voorwerpen te doen smelten. de temperatuur van de lava kan tot 1000 graden Celsius stijgen.

Kort na het uitstroomen bedekt de lava zich met een laag of korst zwarte slakken, welke na afkoeling opensprengt en waaruit gassen en dampen ontwijken. Ook aan den onderkant van den lavastroom vormt zich een dergelijke korst. Stolt de lava onder sterke ontwikkeling van dampen, waardoor een groote hoeveelheid warmte gebonden wordt en gaat ze direct van den vloeibaren in den vasten toestand over, dan neemt ze den vorm aan van ruwe ijsblokken of ijsschollen; ze wordt dan blok- of schollenlava genoemd. Stolt de lava daarentegen zonder noemenswaardige ontwikkeling van dampen en gaat ze zeer langzaam van den vloeibaren toestand in den vasten vorm over, dan ontstaat er een groote, samenhangende massa, welke den indruk maakt van in breede vlakken uitgewerkpen koevladen; men spreekt dan van vladen-lava.

De dikte der lavastroomen bedraagt soms slechts enkele meters; de breedte 20 à 30 Meter. Echter zijn er lavastroomen waargenomen, die een paar honderd meter dik en meerdere honderden meters breed waren. De Etnastroom, die in 1669 bij Catina in zee vloeide, was 2 geographische mijlen lang en ¾ mijl breed, terwijl sommige lavastroomen van de Mouna Loa op Hawaii zelfs over een uitgestrektheid van 10 mijl zijn waargenomen.

Nog grooter is de hoeveelheid vaste stoffen, die de vulkanen plegen uit te braken. Deze vaste stoffen bestaan uit vulkaansche bommen, slakken, lapillen, zand en asch. De bommen zijn lavastukken, welke in gloeienden, nog weeken toestand worden uitgestooten en bij hunne omwenteling door de lucht een ronden of gedraaiden, soms ook wel gerekten vorm aannemen. Onder slakken verstaat men de ruwe, veelal gespleten poreuze brokken of blokken lava; onder lapillen hoekige of min of meer afgeronde kleinere slakken; onder zand de kleinste brokjes lava en onder asch de allerfijnste stofdeeltjes.

Wanneer zich in de z.g. rustperiode de berg met water heeft verzadigd, ontstaan bij het uitstooten van lava groote dampwolken, die door de gloeiende lava rood gekleurd worden. Tusschen de dampen ontstaan bliksemschichten, ontladingen van den electrisch positieven waterdamp en de negatief electrische asch. Door de enorme ontwikkeling van waterdamp ontstaat bovendien regen, welke vermengt met de asch, een aschregen doet ontstaan, die op zijn beurt tot het ontstaan van modderstroomen aanleiding geeft.

Bij de uitbarsting van de Cotopaxi in 1877 werd de streek rondom den vulkaan over een oppervlakte van 50 kwadraat-kilometer met een dergelijken modder bedekt; op sommige plekken hoopte deze zich op tot 30 Meter hoogte.

Bij de uitbarsting van de Krakatau in 1883 werden 18 milliard kubieke meter vaste stoffen uitgestooten en over een oppervlak van 20.000 kwadraat-mijlen verspreid.

Bij de uitbarsting van de Vesuvius in 1906 werden de daken van de huizen in de omgeving van den vulkaan door de aschmassa's ingedrukt.

Bij de uitbarsting van den Mont Pelée ontstond een gloedwolk van 4000 Meter hoogte, welke als een lawine alles ter aarde wierp, menschen en dieren deed stikken, de boomen en planten in brand stak en de zee omwoelde.

wekkende aanklacht tegen de eenzijdige opvoeding, die onze moderne wereld hare kinderen geeft.

Want het is aan bloot-verstandelijke ontwikkeling, die de 19e eeuw ons bracht, waaraan wij de huidige ontreddering der wereld te danken hebben.

Zoo ergens, dan kan men hier aan de vruchten den boom kennen.

Wel wrang zijn de vruchten, doch de wereld mag niet anders verwachten, na hetgeen zij met zooveel zorg teelde.

Er is evenwel nog meer dan de erkentenis, dat zoo niet langer kan; dat er absoluut een andere richting moet worden ingeslagen, wil men nog redden, wat er te redden valt en erger voorkomen.

De erkentenis zonder meer zou ons de oplossing van het probleem nooit brengen.

Daarvoor zijn daden noodig.

In Amerika heeft men dit ook begrepen en men heeft er daden gesteld, die nog meer overtuigen van den ernstigen toestand dan de erkentenis zelf, hoe scherp deze ook geformuleerd wordt.

Daden moeten deze woorden bezielen, willen zij meer zijn dan ijle klanken.

—De heer Giffen, de niet-Katholieke voorzitter van het Toezicht over het Openbaar Onderwijs in het district Sacramento, heeft bekend gemaakt, dat hij alles zal doen om te verhinderen, dat voortaan nog een atheïstische onderwijzer bij het Openbaar Onderwijs in Sacramento wordt geplaatst. Volgens zijn opvattingen moet ook in het leven der leerlingen, van de Openbare School de godsdienst een grootere rol vervullen dan tot nog toe.

„Mijn voornaamste reden" — verklaarde de heer Giffen, — waarom wij alleen onderwijzers willen aanstellen, die nog een of anderen vorm van positief geloof bezitten, is de moreele belangen onzer kinderen te beschermen. Men bemerkt hoe langer hoe meer, hoe onze openbare onderwijzers zich ten gehoore van de kinderen vroolijk maken over den godsdienst. Maar of nu onze kinderen protestant, katholiek of jood zijn, in ieder geval zouden we gaarne hebben, dat zij aan een God geloofden. Het communisme leert onzedelijkheid en een leer zonder God onder onze kinderen doet dat eveneens. Het communisme op de school vernietigt onze gezinnen en daarmee wordt de hechte grondslag der natie bedreigd."

—In de *„Croix"* van Parijs schrijft Letourneau: „Wij moeten de dingen onder het oog zien. De oorzaak der oorzaken is ons practisch atheïsme. Zelfs een achtenswaardige familie leeft practisch atheïstisch. Men bidt er niet meer samen en spreekt er nooit over God. Zóó ook op school en op 't lyceum. De staat is practisch-atheïstisch. De neutrale krant is van zelf atheïstisch.

Evenwel: God is de Heer, de rechter, de wreker der moraal.

Schrap God en ge ontrukt der moraal haar basis.

Het middel tot verbetering is: God zijn plaats hergeven in de familie, in de school, in de kazerne, in het ziekenhuis."

Ontvangen

van de firma Mensing & Co een reclameplaat voor de *Danish Butter* van Busck jun. Cos. Copenhagen.

Wanneer in plaats van vaste stoffen, dampen en gassen uit den vulkaan te voorschijn treden — en dat is bij de z.g. rustende vulkanen veelal het geval — dan is de uitwerking zelden zoo hevig als bij den Mont Pelée. Bestaan de geëxhaleerde stoffen uit waterdamp, dan spreekt men van fumarolen. Deze kunnen den kegel met een rookwolk omhullen en zich zoowel uit spleten in de helling van den vulkaan als uit de vloeiende lava ontwikkelen. Kraters, welke zwavel, waterstof en zwavelige dampen ontwikkelen, heeten sulfataren, terwijl de koolzuur-exhaleerende vulkanen mofetten worden genoemd. Vulkaan-embryo's zijn de maren. Het zijn cirkelvormige of elliptische, veelal met water gevulde inzinkingen, waaromheen wallen, bestaande uit gesmolten fragmenten (turf) van den ondergrond. Bekend zijn o.a. het Gemündener, Weinfelder, Schaltenmehr-maar bij Daun in den Eifel.

Kunnen aan den eenen kant werkende vulkanen vreeselijke verwoestingen aanrichten, aan den anderen kant geven ze door de gemakkelijke verweerbaarheid der losse soda- en kalkrijke producten, aan de bergstreek een groote mate van vruchtbaarheid.

„Carabobo." Volgens een door het agentschap van de *Red. D-line* ontvangen telegrafisch bericht, is het nieuwe stoomschip *Carabobo* van de *Red-D-line* op Zaterdag 27 October van de Scheepswerf te Camden, N. Y., te water gelaten. Zooals men weet, zal dit schip het volgend jaar in het dienstplan van de genoemde stoomvaartlijn tusschen New-York, Porto-Rico, Curaçao en Venezuela worden opgenomen.

Loodsdienstverordening

Nota naar aanleiding van het eindverslag.

Naar aanleiding van het Eindverslag zij het den ondergeteekende veroorloofd nog eens het navolgende onder de aandacht van Uwen Raad te brengen.

Toen verleden jaar de loodsdienstverordening 1922 door Uwen Raad in behandeling zoude worden genomen, zoude de hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, onder wien de zoogenaamde Curaçaosche stoomvaart, de West-Indische Scheepvaart Maatschappij, ressorteert, zich niet hebben ontzien ondershands met dreigementen pressie uit te oefenen op de stemming van Uwen Raad.

Teneinde buiten het Bestuur om **bijzondere vrijgevige bepalingen ten** *behoeve zijner schepen in de loodsdienstverordening te zien opgenomen,* zoude hij niet hebben geschroomd te kennen te geven maatregelen te hebben voorbereid om iedere verhooging van loodsgeld terstond door heffing eener exceptioneele overvracht van lading naar en van Curaçao af te wentelen op den Curaçaoschen handel en het publiek; op alle uitgaande lading van Curaçao zoude eene extra „charge" van 1 shilling per ton worden geheven als aangenomen werd het „wetsvoorstel" van den gouverneur om de loodsgelden met 50 % te verhoogen.

Wat daarvan zij, na de inwerkingtreding van het nieuwe tarief, hebben niet alleen de K. W. I. Maildienst, maar ook alle andere met den K. W. I. M. in eene associatie vereenigde stoomvaartlijnen na 6 januari 1923 zoowel van goederen van Europa bestemd voor Curaçao als afkomstig van Curaçao en bestemd voor Europa, en na 14 Februari 1923 ook voor alle doorvoergoederen van Maracaibo op Curaçao overgescheept eene extra vrachtverhooging van 1 shilling per ton in rekening gebracht. Enkele agenten pasten de charge ook toe op vracht van Curaçao naar Maracaibo.

Door een alleszins bevoegden en ter zake kundigen scheepvaartspecialiteit werd den ondergeteekende medegedeeld, dat de opbrengst dier extra belasting van Curaçaosche goederen vermoedelijk driemaal zooveel heeft opgebracht als de meerdere te betalen loodsgelden voor alle aangesloten stoomschepen bedroegen.

Na 23 Mei 1923, — de hoofdagent van den K. W. I. M. vertrok half April 1923 met verlof, — is die exorbitante extra vracht tot op de helft, tot op zes pence per ton, teruggebracht.

Het zal Uwen Raad niet ontgaan, dat dus ook thans nog de K. W. I. M., waartoe feitelijk de schepen Baralt, Brion, Carna, Astrea, Flora en Luna behooren, met betrekking tot de kosten van den loodsdienst harer schepen, in voor haar voordeeliger omstandigheden verkeert dan vroeger.

Zeer onlangs vernam de ondergeteekende, dat de vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij een verzoekschrift aan Uwen Raad zoude hebben ingediend.

De notulen van Uwen Raad van de van de zitting van 8 October 1923 gaven ondergeteekenden eerst gelegenheid van den inhoud van dat blijkbaar reeds 5 September 1922 verzonden request kennis te nemen.

Niettegenstaande dat verzoekschrift eene wederlegging bedoelde te zijn van mededeelingen van het Bestuur in de Memorie van Toelichting, werd den ondergeteekende daarvan geen afschrift toegezonden en werd hem ook geenerlei mededeeling daaromtrent gedaan.

In het Voorloopig Verslag, dd. 17 September l.l., werd van de ontvangst van voormeld request door Uwen Raad geen gewag gemaakt; bij het samenstellen der Memorie van Antwoord op 4 October d. j. kon de ondergeteekende met het bestaan van dat verzoekschrift nog geen rekening houden.

De daarin voorkomende bewering, dat de hier thuis behoorende schepen der West-Indische Scheepvaart Maatschappij **voornamelijk de havens van** Venezuela bedienen, komt den ondergeteekenden in hare algemeenheid minder juist voor.

Is ondergeteekende toch goed ingelicht, dan wordt door de meerderheid dier schepen geregeld de vaart op New-York en op Puerto Rico onderhouden.

Wanneer het loodsgeld meer opbrengt dan waarop door Uwen Raad werd gerekend, zoude dit, naar de meening van ondergeteekende, aan Uwen Raad, die naar financieele onafhankelijkheid van het Moederland en volledige autonomie streeft, niet anders dan aangenaam kunnen zijn.

Voor wat de opbrengst van het loodsgeld betreft echter het volgende: *Bij de raming voor 1924 werd voor het eerst rekening gehouden met het verhoogde tarief.* Die raming had plaats in Januari 1923. De opbrengst werd toen begroot op f 130,000,—, terwijl tot 1 October 1923 de opbrengst f 131,199,— bedroeg en dus de raming bereikt werd.

De raming was voorzichtig gesteld en sedert Januari is de scheepvaart bovendien voortdurend toegenomen.

Toch kan de opbrengst, wanneer de schepen van een der groote maatschappijen onze haven in de toekomst niet meer aandoen, plotseling vrij belangrijk dalen.

Zooals in de Memorie van Toelichting door ondergeteekende medegedeeld, is door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij over de eerste zeven maanden betaald:

in Januari	f 3,922,25
in Februari	4,638,—
in Maart	4,192,—
in April	6,218,—
in Mei	5,984,—
in Juni	7,262,—
in Juli	7,644,—

en dan nog in de maanden

Augustus	f 8,110,—
September	6,750,—

of in totaal over de afgeloopen negen maanden van dit jaar f 54.720,25. Alleen al bij de invoering van de gunstige bepaling voor de Curaçaosche Petroleum Maatschappij zal de opbrengst, die anders gesteld had kunnen worden op 4/3 van f 173 000, verminderen met 2/3 van f 54 720,25 of f 36 480,—, zoodat de raming voor 1924, als de scheepvaart even druk blijft, juist bereikt of althans met geen noemenswaardig bedrag overschreden zal worden. Immers niet alleen voor schepen, die ruwe olie aanvoeren, ook voor de zeilschepen wordt, komt deze verordening tot stand, eene tariefverlaging ingevoerd.

Het drukker scheepvaartverkeer heeft bovendien de indienstneming van een hulploods noodzakelijk gemaakt.

Waar in de toekomst die opbrengst wel eens belangrijk minder zal kunnen zijn, zoude het naar de meening van ondergeteekende, geene verstandige financieele politiek zijn van een gedeelte der opbrengst afstand te doen voor verkapte subsidie aan de West-Indische Scheepvaart Maatschappij.

Is het den leden bekend dat voor de Baralt, Brion. Carna, Astrea, Flora en Luna gezamenlijk in zes maanden, April t/m September 1923, f 7 272, — aan loodsgeld werd betaald? (Dit bedrag werd den ondergeteekende door den heer vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij opgegeven).

Voorts mag niet uit het oog worden verloren, dat de opbrengst der loodsgelden geenszins alleen bestemd is om daaruit de uitgaven van het loodswezen te bestrijden, doch dat, waar te Curaçao door het Gouvernement geen haven — of kadegelden worden geheven, zij ook moet strekken ter amortisatie der voor de verbetering der haven uitgegeven gelden, voor het onderhoud en herstel der haven en kunstwerken en het aanbrengen van verbeteringen.

In de Nota betreffende den toestand van de financiën van Curaçao, (stuk No. 3 zittingjaar 1922—1923.—32) werd op bladzijde 3 reeds medegedeeld, dat tegenover de opbrengst van de loodsgelden, uitgaven ten behoeve van de haven en het loodswezen ad fl 85.000.— staan, terwijl het overschot de haven ten goede dient te komen, zoodat voor het jaar 1924 tegenover de meerdere ontvangsten stonden de volgende uitgaven, waarvoor kredieten zijn aangevraagd, t. w.

Nieuw kustlicht te Willemstad	f 3 000.—
Verbetering van de De Ruyterkade	20 000,—
Leggen van meerboeien in het Schottegat	17 000,—
Nieuwe vuurtoren Oostpunt van Aruba	15 000,—

Ook in volgende jaren zullen zeer belangrijke onderhoudswerken ten behoeve van de haven noodig zijn, daar bijv. de Handelskade thans in zulk een staat verkeert, dat vermoedelijk binnen afzienbaren tijd zeer kostbare herstellingswerkzaamheden noodzakelijk zullen blijken.

De gelden daarvoor moeten naar billijkheid worden opgebracht door de scheepvaart, die van die werken het voordeel heeft.

En nu mag het wel merkwaardig heeten, dat het scheuren der Handelskade en de ondermijning der kademuren aldaar vermoedelijk voor een niet gering deel veroorzaakt zal zijn door de manoeuvres der schepen van den K. W. I. M., die aldaar kosteloos ligplaats nemen.

Waar de haven van Curaçao eene zeer goedkoope haven is, voor zoover het betreft de lasten van gouvernementswege aan de scheepvaart opgelegd, vertrouwt ondergeteekende, dat na bovenstaande uiteenzetting Uw Raad zal willen medewerken tot eene spoedige totstandkoming der onderwerpelijke verordening in den vorm, waarin zij na zoo groot mogelijke tegemoetkoming dezerzijds aan wenschen door Uwen Raad kenbaar gemaakt, thans is vervat.

Willemstad, den 25n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,
BRANTJES.

Op den Gedenkdag der Hervorming.

(30 October.)

Revolutie en Reformatie!

Als *wij, Katholieken,* die twee naast elkaar zetten, dan zijn de poppen aan 't dansen. De revolutionnairen van 1789 mogen slechts voortgebouwd hebben op de „hervormers" van 1517, Marx, de vader van het socialisme, mag slechts een consequente navolger van Luther zijn, maar *wij, Katholieken,* mogen dat niet zeggen.

Zal, als in zooveel, ook hier verandering komen en de groote mond tegen de Katholieken gestopt worden, nu *niet wij,* maar de Protestanten zelf—(nog wel dominées)—doen, wat men ons niet toestaat? *Niet wij,* maar *zij* zetten de twee figuren naast elkaar: Luther en Marx, en.... Luther legt 't af.

Het is Ds. P. Eldering uit Rotterdam geweest, die op de vergadering der Zuid-Hollandsche predikanten in September sprak over *„Marx en Luther, uit het Evangelie bezien".* Van zijn rede en de daarop gevolgde discussie geeft de *„N. Rott. Crt."* (18 Sept. avbl.) het volgende verslag:

„Het kan de vraag zijn, aldus spr., of Marx niet dichter bij het Evangelie staat dan Luther. Hoe men tegenover deze vraag staat, hangt af van onze verhouding tegenover het Evangelie of wat men van genoemde figuren afweet.... Als menschen zijn Marx en Luther gelijkwaardig geweest: Marx meer revolutionnair, Luther meer burgerman.... Simon de Farizeeër is de vijand van het christendom en Luther staat dichter bij Simon dan Marx. Luther heeft de sociale beteekenis van het Evangelie niet doorzien, al streed hij tegen de rente.

De Jood Marx heeft het woord: „Gij kunt niet God en den Mammon dienen" goed verstaan. Hij voelt en denkt internationaal. Het wereldleed gaat hem boven zijn persoonlijk leed.

Luther is en blijft individualistisch. Wat heeft Luther voor de kleinen ge daan? Hij heeft den adel tegen hen opgehitst. In dat opzicht staat Luther verder van het Evangelie dan Carl Marx. In ander opzicht stond hij er weer dichter bij. De religie heeft ook zijn mystieke en wijsgeerige zijde. Marx heeft door en met zijn leven denzelfden God gediend, dien ook Luther diende.

Wij mogen Marx-Luther niet tegenover, maar naast elkaar zetten. Marx heeft in zekere zin Luther aangevuld. Beide personen zijn te rechtvaardigen."

Aldus Ds. Eldering. En de meeste predikanten ter vergadering lieten het hardop hooren of betuigden anders door hun stilzwijgen, dat ze 't eens waren met het gesprokene.

„Marx heeft op Luther's werk voortgebouwd", moest Ds. Hulsman erkennen, al keerde hij zich dan ook op wijsgeerige en historische gronden tegen de wijze, waarop de referent beide personen tegenover elkaar had gesteld.

Ds. Hooykaas „aanvaardt gaarne het gesprokene". Ook Ds. Riemens vindt: „Dat we over Marx grootsch denken, verdient waardeering; hij heeft een stuk Evangelie de wereld ingedragen"....

Ds. Eldering verklaarde in zijn repliek:

„Vroeger deed Marx mij pijnlijk aan, thans is dat het geval met Luther".

Wij beleven vreemde dingen. De waarheid — hoe wreed geschonden dan ook — breekt zich toch baan!

Luther en Marx.... En Marx wint 't... bij dominées!

Maar wie staat er nu het sterkste tegenover de revolutie?

De *Standaard* van 17 Sept. schreef in een artikel over de Duitsche toestanden, waarin het blad gunstiger teekenen ontwaart, o. m.:

„Ook wat het Rijk betreft, wilde socialistische overmoed zich dadelijk laten gelden, maar deze poging stiet voor een deel af op het verweer van de Roomsch-Katholieke Staatspartij, het Centrum, en ook op het verweer, dat in de rijen van het protestantisme wakker werd.

De Roomsch-Katholieke kerk met haar krachtige eenheid en haar gehandhaafde belijdenis stond tegenover de revolutie veel sterker, dan het zeer door twijfel en ongeloof verzwakte protestantisme.

De weg van lijden brengt echter daar loutering."

Nog eens:

Een Landsbelang.

Wij hebben in ons artikel onder bovenstaanden titel over de Gouvts Smederij *principieel* ons standpunt uiteengezet:

Dat in de tegenwoordige omstandigheden het Gouvt. tot plicht heeft te zorgen dat de steeds toenemende scheepvaart, het verkeer, de industrie enz. hier een *goed geoutilleerde* smederij vinden, waar alle reparaties kunnen verricht worden.

Wij meenden nog al *duidelijk* en *principieel* de zaak behandeld te hebben, en hadden nooit gedacht dat we nog eens op die zaak moesten terug komen.

En toch is dat noodig.

En wel omdat *La Voz,* in het haar nummer van de vorige week, het voor den inzender opneemt, en ons daarbij een meening in de schoenen wringt, waarvoor in ons artikelen geen enkele grond of houvast te vinden is.

Wanneer wij spreken over een *Gouvts*

inrichting, dan blijkt daaruit zonneklaar, dat die inrichting moet staan onder beheer van het Gouvt. Wanneer een particulier daar dus werk laat verrichten, wordt dit werk dus aan het *Gouvt.* opgedragen, die voor de uitvoering zijn mannetjes heeft.

Die particulier krijgt dus zijn rekening van het Gouvt. en betaalt aan het Gouvt. of aan de kas van den Kolonialen Ontvanger.

Geheel daarmede in strijd, komt *La Voz* nu beweren: „dat een ambtenaar „in Gouvernementstijd, met Gouver„nements werktuigen enz. tot eigen „voordeel werk voor particulieren ver„richt, *zooals de Amigoe wil verdedi„gen*".

Beste vriend, daar is geen enkele zin, geen enkel woord, geen syllabe in ons heele artikel, wat een dergelijke sententie verdedigt. Alles wat u dus daartegen te berde brengt, raakt ons niet. Eigenlijk hebt u dus tegen windmolens gevochten en zijt ge 't, wat de hoofdzaak aangaat, roerend met den Amigoe eens.

Al de rest is bijzaak. Wanneer dus die Gouverts. Smederij nog niet aan den idealen toestand beantwoordt, wat haar machines, werktuigen betreft, dan blijkt daaruit des te meer de hooge noodzakelijkheid voor het Gouvt zoowel in haar eigen belang als van dat van scheepvaart enz. om daarin zoo spoedig en degelijk mogelijk te voorzien.

Berichten uit de Kolonie.

Liga Eucharistica.

In de kerk van de H. Familie is Zondagavond met groote plechtigheid een *Eucharistische Bond* voor de mannen opgericht. Deze parochie geeft steeds nieuwe bewijzen van een krachtig geloofsleven. Wij twijfelen er niet aan of deze nuttige godsdienstige vereeniging met zooveel animo en enthusiasme opgericht, zal de rijkste vruchten voor het godsdienstig leven der parochianen opleveren.

De Eerw. Zuster Ma. Serafina ✠.

In den vroegen morgen van het feest van Allerheiligen overleed in het St. Elisabeth's Gasthuis alhier de Eerw. Zuster MA. SERAFINA (in de wereld Mejuff. Huberdina Snijders).

Zij werd geboren te Raamsdonkveer 11 April 1848, trad in de Congregatie van de Gasthuiszusters van Breda 19 Nov. 1867 en deed haar religieuze belofte den 15 Aug. 1869.

Samen met nog vier andere medezusters en de twee Paters Dominicanen Jac. v. Baars en H. A. Frie kwam Zuster Serafina op Curaçao aan den 21 Juni 1878 na bijna twee maanden reis met de schoenerbrik *Gouverneur de Rouville.* Sinds dien tijd was zij werkzaam zoowel in het St. Elisabeth's Gasthuis als ook in *Montecristoe* ter verpleging der krankzinnigen en in *Zaquito* ter verpleging der melaatschen. De laatste 6 jaar was zij aan haar ziekbed gekluisterd. Nu zij niet meer door het beoefenen van lichamelijke werken van barmhartigheid nuttig kon zijn voor de zieken en haar medezusters, wilde God haar ziel verder louteren door ziekte en lijden. En zoo gaf zij, door niets meer aan deze aarde gebonden, haar ziel over in de handen van haar Schepper. Moge het loflied, Gode ter eer, zoo menigmaal in haar leven door haar aangeheven, door haar nu samen met alle Heiligen voor Gods troon worden voortgezet.

Dienzelfden namiddag ten 5 uur werd haar stoffelijk overschot, na de gebruikelijke gebeden in de kapel van het Gasthuis, grafwaarts gedragen.

R. I. P.

Uitvoering-„Kransje."

De vorige week Zaterdag avond had in het *Kransje* een welgeslaagde uitvoering plaats ten bate den damesvereeniging: *Eendracht maakt macht* voor een goedgevulde zaal, waarbij ook ZExc. Gouverneur BRANTJES en adjudant tot de aanwezigen behoorden.

Opgevoerd werd een Engelsch blijspelletje in één bedrijf *A Family Fix,* dat met zijn vermakelijke tooneeltjes tot veel vroolijkheid en vermaak aanleiding gaf. Ook de prachtige tableaux uit het leven van JEANNE D'ARC, de heldin van Frankrijk, lokten welverdiend applaus. *Amusement dansant en Pantomina fantistica* waren keurig verzorgd en oogsten veel bijval. Al deze nummers werden afwisseld door muziek en wanneer wij daarbij voegen dat het orkest onder leiding stond van den Heer CARL FENSSOHN, dan weet men, dat men klassieke muziek te hooren krijgt, waarvan de uitvoering op hoog peil staat.

Heden wordt deze uitvoering herhaald.

Onzen beleefden dank voor de uitnoodiging tot dezen artistieken avond.

R. K. Militaire Vereeniging.

De oprichting van deze vereeniging is in voorbereiding. Eigenlijk is zij reeds in een verder stadium. Want er is al een voorloopig Bestuur gevormd en 30 militairen zijn reeds als lid toegetreden. Wij hopen dat dit aantal nog meer dan verdubbeld zal worden en dat Bestuur en Vereeniging eens kranig voor den dag zullen komen en *volhouden.*

Gereformeerd en maçonniek?

Men kent de strenge bepalingen der Pausen tegen het lid-zijn van maçonnieke vereenigingen door Katholieken. Dat wij, Katholieken, in de besliste veroordeeling der vrijmetselarij niet alleen staan, bewijst het streng optreden der kerkelijke Overheid bij de Gereformeerden.

Wij lezen letterlijk in het Verslag der Generale Synode, welke de vorige maand werd gehouden:

„De raad der Gereform. Kerk te Meppel vraagt het oordeel der *Generale Synode* over de vraag, hoe te handelen met belijdende leden en doopleden der kerk, die zich aangesloten hebben bij de I. O. O. F. (*Independent Order of Odd-Fellows*) en trots alle vermaningen van den kerkeraad zich daarvan niet losmaken. Hierover rapporteert prof. dr. J. Ridderbosch. Eene zeer breede discussie volgt. Aangenomen wordt het volgende: De Synode besluit aan den Raad der Gereformeerde Kerk van Meppel als haar oordeel te melden: Ten eerste, dat de kerkeraad bedoelde belijdende leden en doopleden bij voortduur ten ernstigste moet blijven vermanen, om de gemeenschap met genoemde orde te verbreken; ten tweede, en bij volharding in het kwaad op hen de kerkelijke censure heeft toe te passen.

Men zal weer schreeuwen van „*inquisitie*". Maar onze Christelijke broeders hebben gelijk. Op deze wijze houden zij tenminste hun kerken vrij van ongeloof en „vrijgeesterij".

Electromonteur en Landmachinist.

Aan de op 28 Sept op de techn. middelb. school *Technicum*, Rotterdam, Dir. B. B. de Regt c. i., gehouden examens voor Electromonteur en Landmachinist namen deel 10 candidaten.

Als gedelegeerde aan de examencommissies was toegevoegd de Heer **J. M. Steffelaar, werktuigkundig en** electrotechnisch ingenieur te Den Haag.

Het diploma van Electromonteur kon worden uitgereikt aan de Heeren: J. W. Krijgsman geb. te Sidoardjo (Java), B. IJsselstijn, C. Lugthart en H. N. van Vliet geb. te Gouda en L. Chr. A. Jansen en P. J. de Jong geb. te Rotterdam.

Het diploma voor Landmachinist kon worden uitgereikt aan de Heeren: J. A. Prins geb. te Nieuw Lekkerland en A. Verheulen, extraneus, geb. te Rotterdam.

Ontslag van het Ministerie.

Een telegram uit Holland meldt, dat de 2de Kamer de *Vlootwet* heeft afgestemd en dat ten gevolge daarvan het Ministerie zijn ontslag aan de Koningin heeft aangeboden.

Op verzoek van H. M. zullen de Ministers voorloopig nog hun functies blijven waarnemen tot een nieuw Ministerie gevormd is.

St. Martin.

Vrijdag 5 October is het tweemastertje „*Oceana*" komende van Marigot om te Philipsburg een lading zout in te nemen, bij den ingang van de Great Bay tijdens een windvlaag omgekanteld. Het schip had nagenoeg geen ballast in en daaraan wordt het ongeluk toegeschreven. Een schoener, die op de reede ten anker lag, is hulp gaan verleenen, maar kon de *Oceana* niet op sleeptouw nemen, daar zij toen in te ondiep water was gekomen. Den volgenden morgen echter is de „*Oceana*" in de buurt van de Simptonsbay gezien en dichter bij den wal gesleept en daar (nog altijd in liggende houding) geankerd. Persoonlijke ongelukken zijn niet voorgekomen.

—Den 9 October is de *Virginia* via St. Thomas gearriveerd na ruim 2¼ maand weg geweest te zijn. Nu begint weer de geregelde tiendaagsche dienst.

Officieele berichten.

Aan den agent van politie 1ste klasse J. B. Fecunda is tot herstel van gezondheid een week verlof verleend.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier E. A. Ellis is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend; Miguel Emers is eervol ontheven van de waarneming dier functien, en Johan Cratz is als zoodanig tijdelijk benoemd.

Aan den gouvernements geneeskundige op St. Martin, B. J. Emanuels is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan de onderwijzeres 3e klasse Mej. S. A. M. Neuman is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De heer R. F. Baay is benoemd tot tijdelijk hulplandbouwkundige in Curaçao, met standplaats St. Eustatius.

Uitvoer.

in het 2de kwartaal van 1923.

Aloë.

Curaçao	1.981 K.G.	fl 554
Aruba	74.646 „	21.632
Bonaire	21.664 „	5.367
	98.291 K.G.	fl 27.553

Dividivi.

Curacao	32 ton	fl 1.760
Aruba	34 „	1.870
Bonaire	66 „	3.630
	132 ton	fl 7.260

Geitenvellen.

Curaçao	6.699 K.G.	fl 6.699
Aruba	1.260 „	1.260
Bonaire	2.074 „	2.074
	10.033 K.G.	fl 10.033

Stroohoeden.

Curaçao	20.245 doz.	fl 101.182
Aruba	13,297 „	23.168
Bonaire	2.828 „	10.103
	36.270	134.553

Mest.

Curaçao	1.191 ton	fl 11.020
Bonaire	475 „	4.275
	1.666 „	fl 15.295

Oranjeschillen.

Curaçao	2.403 K.G.	fl 2.676

Pinda.

Aruba	180.704 K.G.	fl 22.181

Zout.

Curaçao	135.001 K.G.	fl 925
Bonaire	268.270 „	2.250
St Martin	1.069.615 „	5.599
	1.473.286 K.G.	fl 8.774

Totaal 2de kwartaal.

Aloë	98.291 K.G.	fl 27.553
Dividivi	132 ton	7.260
Geitenvellen	10.033 K.G.	10.033
Stroohoeden	36.270 doz.	134.553
Mest	1.666 ton	15.295
Oranjeschillen	2.403 K.G.	2.676
Pinda	180.704 K.G.	22.181
Zout	1.473.286 K.G.	8.774
		fl 228.325

Steenkolen.

Curaçao	11.576 ton	309.658

Phosphorzure kalk.

Curaçao	17.129 ton	445.354

Cur. Petrol. Mij.

Gasolie	21 ton	fl 721
Gasoline	2.619.548 Liter	698.180
Petroleum	968.806 L.	131.105
Rosidu	108.938 ton	2.249.197
Ruwolie	11.244 ton	214 150
		fl 3.292.353

Alle uitvoer te zamen van de *geheele* kolonie in het 2e KW. **fl 4.306.345.**

De teerbesproeing.

Korten tijd geleden publiceerden wij een stukje over een nieuwe wijze van besproeiing der wegen door middel van een teerpreparaat, zooals 't te Nijmegen werd toegepast. In de eerste helft van Sept. had aldaar een congres plaats van de gezamenlijke Directeuren van de Reinigingsdienst in Nederland. Bij die gelegenheid werd in hun tegenwoordigheid uitgebreide proeven genomen, zooals uit het volgende verslag van *de Gelderlander* blijkt:

„Hedenmorgen (12 Sept.) om acht uur reden de congressisten per auto uit om onder leiding van den heer P. Miederma, direkteur van den reinigings- en ontsmettingsdienst, hier ter stede, de nieuwe besproeiing met teer, welke in onze stad sinds eenigen tijd met succes wordt toegepast, in oogenschouw te nemen.

Op verschillende punten in en buiten de stad heeft het gezelschap het resultaat der belangwekkende proeven waarbij ook dr. Knut Erlsev, de uitvinder van het praeparaat, tegenwoordig was, bezichtigd o.a. aan het Keizer Karelplein, en den Oranjesingel, welke sinds de bewerking met het teer-preparaat stofvrij geworden zijn.

Wat het resultaat betreft: de reinigingsdienst hier ter stede is over de proeven uiterst tevreden en zij mogen, naar ons verzekerd werd, geslaagd heeten. Men is thans in het stadium de teer-besproeiing zoo economisch mogelijk te maken, maar den laatsten tijd is daarin eenige stagnatie veroorzaakt door het ongunstig regenweer.

De laatste dagen heeft het weer echter bijzonder meegewerkt, zoodat de congressisten een zeer goed beeld konden krijgen van de voordeelen, welke deze besproeiing oplevert. Vooral viel dat waar te nemen uit het groote verschil tusschen de wegen, welke deze bewerking nog niet hadden ondergaan. Op de eerste wierpen de auto's niet het minste stof op, men reed er als over asphalt; de andere werden oogenblikkelijk door de achter elkaar rijdende auto's in een wolk van stof gezet.

Vooral bij de Belt, waar gereden werd over een weg, die gedeeltelijk besproeid was, viel het enorm verschil zeer sterk op.

Zooals wij reeds vroeger gemeld hebben, wordt het teer-praeparaat in het water van den sproeiwagen gemengd en daarna op de gewone wijze op den weg gebracht.

In een paar cijfers springen de voordeelen dezer teerbesproeiing dadelijk in het oog. Door elkaar moesten vroeger de grindwegen 550 maal per jaar besproeid worden, terwijl men voor de klinkerwegen ongeveer de helft aanneemt. Door teer-besproeiing nu wordt dit cijfer teruggebracht tot 20 keer per jaar, waarbij men voor grindwegen een 10 pct. emulsie noodig heeft, voor klinkerwegen een 5 pct. emulsie.

Men ziet hieruit, de zeer belangrijke besparing aan arbeidsloon en materiaal. Bovendien is het teer-praeparaat op zichzelf niet duurder dan water, terwijl het cijfer 20 (het aantal besproeiingen per jaar) het ongunstigste cijfer is; men gelooft dat getal nog te kunnen reduceeren.

Uiteraard werden de proeven en toelichtingen door de reinigingsdirekteuren, voor wie het besproeingsvraagstuk een der groote problemen is bij het steeds toenemend autoverkeer, met groote belangstelling gevolgd.

Er bestaat bovendien kans, dat het preparaat, na eenigen tijd in gebruik geweest te zijn, tevens een middel ter bescherming van den weg zal blijken, omdat het — zooals men trouwens in onze stad reeds heeft kunnen waarnemen — eenigszins verhardend op het wegoppervlak werkt, hetgeen bij het verkeer der zware vrachtauto's een niet te onderschatten voordeel is. Bij regen verandert de weg dan ook niet meer in een „modderpoel".

Zooals gezegd: de proeven werden met groote belangstelling gevolgd en gaven tot vele vragen om inlichtingen aanleiding."

Koloniale Raad.

In de zitting van den K. R. van Maandagavond den 29n October j.l. waarbij de Heer PRAKKEN, Adm. van financien als gemachtigde van het Bestuur verscheen voor het ontwerp wijziging vergunnings-verordening, las de Voorzitter na indiening van de ingekomen stukken het volgende Conceptantwoord op de depeche van den Gouverneur 5 October 1923 No. 2907 voor:

„De Koloniale Raad heeft de eer de ontvangst te erkennen van Uwe Exc.'s schrijven van den 5n October j. l., welk schrijven door hem op prijs wordt gesteld.

Inderdaad heeft de Raad — zooals U.E.'s met recht kon aannemen — met voldoening kennis genomen van de in U.E.'s aangehaald schrijven medegedeelde plannen van de *Bataafsche Petroleum Maatschappij* tot groote uitbreiding van de raffinaderij alhier. Met U. E. is ook de Raad van oordeel, dat eene uitbreiding van het bedrijf der C. P. M. als thans in uitzicht is gesteld, niet anders dan in het belang van Curaçao kan zijn en strekken zal tot bevordering van den bloei en de welvaart van deze plaats.

De Koloniale Raad acht het dan ook volkomen begrijpelijk, dat U. E. van haar kant niet geschroomd heeft aan de C. P. M. de verlangde toezegging te doen.

Van zijn kant wil de Koloniale Raad verklaren, dat hij van oordeel is, dat de C. P. M. en in het algemeen elke onderneming of bedrijf, die kan bijdragen tot den vooruitgang van de kolonie, aanspraak kan maken op eene billijke en welwillende behandeling van de zijde van het Koloniaal Bestuur."

Het lid BEAUJON vond het concept veel te vaag en wilde daarin opgenomen zien, dat alhoewel de Raad zich niet binden kan, hij instemt met de door Z. Exc. den Gouverneur gedane toezegging.

Het lid GORSIRA zegt, dat wat het lid BEAUJON wil hebben, ook de gevoelens weergeeft van den Voorzitter in zijn begeleidingsbrief aan de leden, van welken brief hij een gedeelte voorlas.

Het lid LANSBERG wilde van het slot van alinea 3 voor de woorden *te doen* ingelascht zien het woord *persoonlijk.*

Het lid ZEPPENFELDT had het meer over het groot belang van de C.P.Maatschappij voor de Kolonie. Hij zag in het concept geen beduidende toezegging en kon zich volkomen vereenigen met het concept zooals het is opgesteld.

Het lid BEAUJON repliceerde en zegt dat de heele Raad mee eens is over de belangrijkheid van deze Maatschappij voor de Kolonie. Maar nu in de notulen vastgesteld zal worden, wat hij met zijn voorstel beoogt, trekt hij zijn voorstel in.

Hierop kwam het voorstel LANSBERG in stemming en werd verworpen met 7 stemmen tegen 1, zoodat het antwoord zooals ontworpen aangenomen werd.

In behandeling kwamen nu de volgende ontwerpen, die zonder hoofdelijke stemming werden aangenomen:

1. Ontwerp-verordening tot wijziging van de *Vergunningsverordening,* zooals gewijzigd door het Bestuur bij de nota van wijziging.
2. Ontwerp-verordening tot bestrijding van *hanengevechten.*
3. dito tot *vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken,* en
4. die tot wijziging van de bepalingen betreffende *straffen* enz *ten aanzien van jeugdige personen.*

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **2 Januari 1922** af tot en met **30 Juni 1922**, onder **No. 7915 C** tot en met **No. 6805 D**, zal plaats hebben op Donderdag den 8 November a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 11 October 1923.

De Voorzitter

4 H. J. COHEN HENRIQUEZ.

Politieke film.

XXXII.

De toestand in Duitschland wordt onderhand zoo critiek, dat men de meest catastrophale gevolgen kan verwachten. Het republikeinsche huis kraakt in zijn voegen, hier en daar laten de binten los, gevaarlijke scheuren vertoonen zich en het rijk door Bismarck met bloed en ijzer saamgesmeed, begint zich op te lossen; het gestolde bloed wordt vloeibaar en het harde ijzer gaat doorbuigen. Helaas, de vakkundige timmerlieden mogen zich al voorzien van de beste instrumenten om de schade te herstellen, de stormwind, die buiten giert en raast, verijdelt al hun pogingen en tegen deze natuurkrachten is zelfs de meest bekwame bouwmeester niet opgewassen.

Vermeldden wij de vorige week, dat Saksen en Thüringen zich uit het rijksverband gaan losmaken, nog donkerder moeten wij thans de toekomst beschouwen, nu bekend is geworden, welke drieste houding het groote Beieren heeft aangenomen.

Men zal zich herinneren, hoe ten vorigen jare de onbeschaamde nationalistische moord-race op politieke personen (Erzberger, Rathenau, Harden, Scheidemann i tutti quanti), Wirth de idee aangaf een wet tot bescherming der republiek in het leven te roepen. Deze wet werd met overgroote meerderheid van stemmen binnengehaald; alleen Beieren protesteerde en wenschte een uitzonderingstoestand. Te München, waar de hartslag der monarchale idee zoo levendig hoorbaar was gebleven, hadden de nationalisten het broeinest voor hun omwentelingsplannen gevestigd en in het geheim hielden de Beiersche grootheden den samenzweerders, die de republiek wilden doen tuimelen, de hand boven het hoofd. Een dier voormannen was de Beiersche minister von Kahr.

Men zal zich nog de spannende verhouding herinneren tusschen Pruisen en het oude rijk der Wittelsbacher, tusschen Noord en Zuid, de reis van Ebert naar München en van von Lerchenfeld, de Beiersche minister-president naar Berlijn.

Door een zeer tactvol optreden, het ontzeilen van de klippen der gevoeligheid wisten de staatslieden van het Rijkskabinet hun collega's te München van de noodzakelijkheid van een gemeenschappelijk optreden te overtuigen; ook Beieren nam de wet tot bescherming der republiek aan.

Steeds echter bleef het land der „goedmoedige" Zuid-Duitschers het brandpunt der intrigues, monarchistische betoogingen en militaire parades in den ouden trant. Luddendorff en de blinkende staf der gegallonneerde generaals vierden er hun herinneringsfeesten en niet zonder bezorgdheid zagen de diplomaten der Wilhelmstrasze het onvaderlandsche „schwärmen", dat op slot van rekening den Franschen in de kaart speelde.

Vooral in den laatsten tijd namen deze betoogingen excessieve vormen aan en zoowel in redevoeringen als in de pers werd de haat tegen Frankrijk opgezweept en de houding der Rijksregeering als te laksch gegispt. Een artikel in de „Völkische Beobachter" deed de maat overloopen en het bestuur te Berlijn liet door middel van minister Gessler het rechts radicale blad schorsen.

Krachtens de wet tot bescherming der republiek maakt de Rijksminister gebruik van zijn recht. In Beieren echter, waar von Kahr wederom aan het bestuur was gekomen, viel deze maatregel niet in goede aarde; von Kahr verklaarde eigenmachtig, dat dit verbod in Beieren niet zou gelden. m.a.w. dat het blad dáár mocht blijven verschijnen en voegde er in het voorbijgaan nog aan toe, dat hij de wet tot bescherming der Republiek voor Beieren buiten werking had gesteld. Een openlijk conflict dus.

Neemt men verder nog in aanmerking, dat op hetzelfde oogenblik door hem de sociaal-democratische arbeidsweren werden verboden, dan kan men zich een denkbeeld vormen hoe de gevoelens der republikeinen en soc.-democraten in het rijk ten opzichte van Beieren waren.

* * *

In Rijnland en Westfalen begonnen de separatistische bewegingen ook ruimer afmetingen aan te nemen en zoowel de directe als indirecte hulp der Fransche bezetting moedigde de opvoerige landverraders nog aan. Overal waar de Duitsche Schutzpolizei (de „Schupo") den opstand wilde onderdrukken, kwamen de Franschen tusschenbeide, bezette de kazernes en dwongen de politie zich rustig te houden. Als dankbaar antwoord op de officieele Duitsche kennisgeving, dat het lijdelijk verzet had opgehouden, hield Poincaré bespottende redevoeringen, zijn z. g. „sermons de Dimanche", daar gestadig de dag des Heeren wordt uitgekozen voor het onthullen van monumenten. „Wij kunnen onze taak nog niet als geëindigd beschouwen," zoo ratelde hij elders; „het werk, dat ons morgen wacht is moeilijker dan al het werk wat wij reeds gedaan hebben. Duitschland vraagt ons de maatregelen op te heffen, die wij in het belang onzer veiligheid genomen hebben; wij kunnen daarin echter niet toestemmen, voordat er een kalmer atmospheer is ontstaan."

Wie heeft de huidige oproerige atmospheer geschapen, wie houdt haar in het geheim in stand, wie zorgt voor de uitbreiding dezer onrust?

Is het dan wonder, dat de regeering te Berlijn aandrong op het aannemen door den Rijksdag van een „machtigingswet", die haar bevoegdheid en zelfstandigheid van optreden moest vergrooten? Stresemann zou juist begin October zijn met spanning verwachte redevoering houden over den binnen- en buitenlandsche toestand, toen op den dag zelf, waarop de Rijksdag was bijeengeroepen, de Duitsche Volkspartij (de partij van den kanselier) een memorandum indiende om den grondslag der coalitie te verbreeden en ook de Duitsch-nationalen (de „hetzers", de monarchisten) in het bloc der regeeringspartijen op te nemen. Daarom eischten zij tevens de instelling van meerdere ministerportefeuilles, zekere persoonswisselingen in het ministerie en ten slotte wijziging van de wet betreffende den 8-urigen werkdag. Alleen onder deze voorwaarden zouden zij voor de machtigingswet stemmen.

Het gevolg dezer kennisgeving was dat de Rijksdagzitting dien middag niet kon doorgaan; nochtans bestond de hoop, dat het uitstel niet langer dan tot den avond behoefde voort te duren. Onmiddelijk vergaderden de fracties; Stresemann verscheen bij de Volkspartijers (zijn oude fractie) en wist erin te slagen haar met zijn standpunt te vereenigen.

De sociaal-democraten weigerden echter hardnekkig met de Duitsche nationalen in één schuitje te varen, wilden ook niet hooren van een geforceerd aftreden hunner partijgenooten Hilferding en Radbruch, wier uitstooting uit het kabinet door de Duitsche Volkspartij was geëischt, Hilferding (financiën) om plaats te maken voor den Duitsch-nationaal Minoure, directeur-generaal van het Stinnes-consortium. Aan den 8-urigen werkdag mocht ook niet getornd worden, terwijl zij in de machtigingswet, waarbij aan de regeeringen de speciale volmachten verstrekt werden, slechts zouden toestemmen voor zoover het financiëel politieke belangen betrof; de economische en sociale paragraaf moest onmiddelijk onder de gewone controle van den Rijksdag blijven ressorteeren.

Als een verderen eisch stelden zij de afschaffing van den uitzonderingstoestand in Beieren, doch door den invloed van partijgenoot Ebert berustten zij later hierin. Voorts verlangden zij een doeltreffende bescherming der Duitsche spoorwegbeambten in het bezette gebied tegen de Fransche overweldigingsmaatregelen, waardoor o.a. deze ambtenaren den eed van trouw hadden af te leggen aan het Fransche bestuur en ieder opgedragen werk moesten verrichten op straffe van verbanning.

Het Centrum, hoewel niet tegen opneming der Duitsch-nationalen gekant, verklaarde toch meer prijs te stellen op behoud der sociaal-democraten in de regeering; de democraten kwamen er rond voorruit, dat zij geen samengaan met de nationalisten wenschten.

De crisis was niet meer latent; er bleek geen overeenstemming mogelijk en de volkspartij-ministers von Raumer en Luther namen hun onslag. Stresemann bood daarna aan Ebert het collectief ontslag van het kabinet aan, doch werd door den president onmiddelijk aangezocht een nieuw ministerie te vormen.

Nu begon een conferentie-crisis; de fractieleiders verschenen bij den kanselier en de kanselier bezocht de hoofden der partijen. Met de sociaal-democraten was geen accoord te treffen, daar de sociale paragraaf hen heilig was en de 8 urige werkdag de kern vormde dezer aangelegenheden, terwijl Stresemann de opvoering der arbeidsproductie, welke hij in verband met het herstelprobleem urgent achtte, in de machtigingswet wilde zien vastgelegd. De socialistische ministers, door de vakvereenigingen daartoe gepresst, verklaarden daarop voor een nieuwe portefeuille niet in aanmerking te willen komen.

***

Stresemann bracht daarna een soort directorium tot stand, een nieuw kabinet met minder leden dan het vorige, doch welke ministers over een grootere bevoegdheid zouden beschikken. Zelf bleef hij Buitenlandsche Zaken beheeren; de Centrumsman Braun en de democraat Gesler kregen hun oude portefeuilles wederom te beheeren, terwijl saamgevoegde departementen aan enkele titularissen, leden van D. Volkspartij, Centrum en democr. partij vergeven werden.

Toen de sociaal-democraten hardnekkig bleven weigeren deel te nemen in de regeering kwamen, de nieuwe coalitieleiders bij den Rijkskanselier tezamen, teneinde een commissie te benoemen, welke een verzoeningsformule zoude zoeken inzake de arbeidswet, aangezien daarover nog geen overeenstemming bij de regeeringspartijen bestond en de onderlinge besprekingen tot geen positief resultaat hadden geleid.